

चौखम्बा स्त्रोत्र ग्रन्थमाला

८

॥ सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम् ॥

(नामावलीसहितम्)

चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान : दिल्ली

मूल्य १०.००

॥ श्रीरस्तु ॥

॥ सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम् ॥

(नामावलीसंवलितम्)

चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान

३८ यू. ए., बंगलो रोड, जवाहरनगर

दिल्ली ११०००७

CC-0. Prof. Satya Vrat Shastri Collection, New Delhi. Digitized by S3 Foundation USA

श्रीरस्तु

॥ सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम् ॥

ध्यानम्

श्रीमच्चन्दनचर्चितोज्ज्वलवपु शशुक्लाम्बरा मल्लिका-
मालालालित कुन्तला प्रविलसन्मुक्तावलीशोमना ।
सर्वज्ञाननिधानपुस्तकधरा रुद्राक्षमालाङ्किता
वाग्देवी वदनाम्बुजे वसतु मे त्रैलोक्यमाता शुभा ॥

श्रीनारदउवाच—

भगवन्परमेशान सर्वलोकैकनायक ।

कथं सरस्वती साक्षात्प्रसन्ना परमेष्ठिनः ॥

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

४

कथं देव्या महावाण्या ससत्प्राप सुदुर्लभम् ।
एतन्मे वद तत्त्वेन महायोगीश्वरप्रभो ॥

३

सनत्कुमारः—

साधु पृष्टं त्वया ब्रह्मन् गुह्याद्गुह्य मनुत्तमम् ।
भयानुगोपितं यत्नादिदानीं स(त)त्प्रकाशयते ॥

४

पुरा पितामहं दृष्ट्वा जगत्स्थावरजंगमम् ।
निर्विकारं निराभासं स्तंभीभूतमचेतसम् ॥

५

सृष्ट्वा त्रैलोक्यमखिलं वागभावात्तथाविधम् ।

आधिक्याभावतस्त्वस्य परमेष्ठी जगद्गुरुः ॥

६

दिव्यवर्षायुतं तेन तपो दुष्कर मुत्तमम् ।
ततः कदाचित्संजाता वाणी सर्वार्थशोभिता ॥

७

अहमस्मि महाविद्या सर्ववाचामधीश्वरी ।
मम नाम्नां सहस्रं तु उपदेक्ष्याम्यनुत्तमम् ॥

८

अनेन संस्तुता नित्यं पत्नी तव भवाम्यहम् ।
त्वया सृष्टं जगत्सर्वं वाणीयुक्तं मविष्यति ॥

९

इदं रहस्यं परमं मम नामसहस्रकम् ।
सर्वपापौघशमनं महासारस्वतप्रदम् ॥

१०

महाकवित्वदं लोके वागीशत्वप्रदायकम् ।

वर्तं वा परः पुमान्यस्तु स्तवनेनेन तोषयेत् ॥

११

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

६

तस्याहं किंकरी साक्षाद्भ्रिष्यामि न संशयः ।

इत्युक्त्वान्तर्दधे वाणी तदारभ्य पितामहः ॥

१२

स्तुत्वा स्तोत्रेण दिव्येन तत्पतित्वमवाप्तवान् ।

वाणीयुक्तं जगत्सर्वं तदारभ्यभ्रभवन्मुने ॥

१३

तत्तेहं संप्रवक्ष्यामि शृणु यत्नेन नारद ।

सावश्चानमना भूत्वा क्षणं शुद्धो मुनीश्वरः ॥

१४

सन्तः—

ऐं वद वद वाग्वादिनी स्वाहा ॥

वाग्वाणी वरदा वंद्या वरारोहा वरप्रदा ।

वृत्तिर्वागीश्वरी वार्ता वरा वागीशवल्लभा ॥ १

विश्वेश्वरी विश्ववन्द्या विश्वेशप्रियकारिणी ।

षाग्वादिनी च वाग्देवी वृद्धिदा वृद्धिकीरणी ॥ २

वृद्धिर्बुद्ध्या विषधनी च वृष्टिर्बृष्टिप्रदायिनी ।

विश्वाराध्या विश्वमाता विश्वधात्री विनायका ॥ ३

विश्वशक्तिर्विश्वपारा विश्वा विश्वविभावरी ।

वेदांतवेदिनी वेद्या वित्ता वेदत्रयात्मिका ॥ ४

वेदज्ञा वेदजननी विश्वा विश्वविभावरी ।

वरेण्या वाङ्मयी वृद्धा विशिष्टप्रियकारिणी ॥ ५

विश्वतो वदना व्याप्ता व्यापिनी व्यापकात्मिका ।

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

व्याळङ्गी व्याळभूषाङ्गी विरजा वेदनायिका ॥

वेदवेदांतसंवेद्या वेदांतज्ञानरूपिणी ।

विभावरी च विक्रांता विश्वामित्रा विधिप्रिया ॥

वरिष्ठा विप्रकृष्टा च विप्रवर्यप्रपूजिता ।

वेदरूपा वेदमयी वेदमूर्तिश्च वल्लभा ॥

मन्त्रः—

ओं ह्रीं गुरुरूपे मां गृह्ण ऐं वद वद वाग्वादिनीस्वाहा ॥

गौरी गुणवती गोप्या गंधर्वनगरप्रिया ।

गुणमाता गुह्यतस्था गुरुरूपा गुरुप्रिया ॥

गिरिविद्या गानतुष्टा गायकप्रियकारिणी ।
गायत्री गिरिशाराध्या गीर्गिरीशप्रियंकरी ॥ १०

गिरिज्ञा ज्ञानविद्या च गिरिरूपा गिरीश्वरी ।
गीर्माता गणसंस्तुत्या गणनीयगुणान्विता ॥ ११

गूढरूपा गुहागोप्या गोरूपा गौर्गुणात्मिका ।
गुर्वी गुर्वैविका गुह्या गेयजा गृहनाशिनी ॥ १२

गृहिणी गृहदोषघ्नी नवघ्नी गुरुवत्सला ।
गृहात्मिका गृहाराध्या गृहवाधाविनाशिनी ॥ १३

गंगा गिरिसुता गम्या गजधाना गुहस्तुता ।
घरुडासनसंसेव्या गोमती गुणशालिनी ॥ १४

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

१०

मन्त्रः—

ओं ऐं नमः शारदे श्रीं शुद्धे नमः शारदे ऐं वद वद
चाग्वादिनी स्वाहा ॥

शारदा शाश्वती शैवी शंकरात्मिका ।

श्रीशर्वाङ्गी शतघ्नी च शरच्चन्द्रनिमानना ॥

१५

शर्मिष्ठा शर्मनघ्नी च शतसाहस्ररूपिणी ।

शिवा शंभुप्रिया श्रद्धा श्रुतिरूपा श्रुतिप्रिया ॥

१६

शुचिष्मती शर्मकरी शुद्धिदा शुद्धिरूपिणी ।

शिवा शिवकरी शुद्धा शिवाराध्या शिवात्मिका ॥

१७

श्रीमती श्रीमयी श्राव्या श्रुतिश्रवणगोचरा ।
शांतिशशांतिकरी शान्ता शांताचारप्रियंकरी ॥

१८

शीललभ्या शीलवती श्रीमाता शुभकारिणी ।
शुमवाणी शुद्धविद्या शुद्धचित्तप्रपूजिता ॥

१९

श्रीकरी श्रुतपापघ्नी शुभाक्षी शुचिवल्लभा ।
शिवेतरघ्नी शवरी श्रवणीयगुणान्विता ॥

२०

शारी शिरीषपुष्पाभा शमनिष्ठा शमात्मिका ।
शमान्विता शमाराध्या शितिकंठप्रपूजिता ॥

२१

शुद्धिः शुद्धिकरी भेष्टा श्रुतानंता शुभावहा ।

सरस्वती च सर्वज्ञा सर्वसिद्धिप्रदात्रिणी ॥

२२

मन्त्रः—

ओं ऐं वद वद वाग्वादिनी स्वाहा ॥

सरस्वती च सावित्री संध्या सर्वेप्सितप्रदा ।

सर्वार्तिघ्नी सर्वमर्या सर्वविद्याप्रदायिनी ॥

२३

सर्वेश्वरी सर्वपुण्या सर्गस्थित्यंतकारिणी ।

सर्वाराध्या सर्वमाता सर्वदेवनिषेविता ॥

२४

सर्वैश्वर्यप्रदा सत्या सती सत्वगुणाश्रया ।

स्वरक्रमपदाकारा सर्वदोषनिषूदिनी ॥

२५

सहस्राक्षी सहस्रास्या सहस्रप्रदसंयुता ।

सहस्रहस्ता साहस्रगुणालङ्कृतविग्रहा ॥	२६
सहस्रशीर्षसद्रूपा स्वधा स्वाहा सुधामयी । षडग्रंथिभेदिनी सेव्या सर्वलोकैकपूजिता ॥	२७
स्तुत्या स्तुतिमयी साध्या सवितृप्रियकारिणी । संशयच्छेदिनी सांख्यवेद्या संख्या सदीश्वरी ॥	२८
सिद्धिदा सिद्धसंपूज्या सर्वसिद्धिप्रदायिनी । सर्वज्ञा सर्वशक्तिश्च सर्वसंपत्प्रदायिनी ॥	२९
सर्वाऽशुभघ्नी सुखदा सुखा संवित्स्वरूपिणी । सर्वसंमीषणी सर्वजगत्सम्मोहिनी तथा ॥	३०
सर्वप्रियंकरि सर्वशुभदा सर्वमंगला ।	

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

१४

सर्वमंत्रमयी सर्वतीर्थपुण्यफलप्रदा ॥

३१

सर्वपुण्यमयी सर्वव्याधिघ्नी सर्वकामदा ।

सर्वविघ्नहरी सर्ववादिता सर्वमंगला ॥

३२

सर्वमंत्रकरी सर्वलक्ष्मीस्सर्वगुणान्विता ।

सर्वानन्दमयी सर्वज्ञानदा सत्यनायिका ॥

३३

सर्वज्ञानमयी सर्वराज्यदा सर्वमुक्तिदा ।

सुप्रभा सर्वदा सर्वा सर्वलोकवशकरी ॥

३४

पुमगा सुंदरी सिद्धा सिद्धांबा सिद्धमातृका ।

सिद्धमाता सिद्धविद्या सिद्धेशी सिद्धरूपिणी ॥

३५

सुरूपिणी सुखमयी सेवकप्रियकारिणी ।
स्वामिनी सर्वदा सेव्या स्थूलमूक्षमापरांजिका ॥

२६

साररूपा सरोरूपा सत्यभूता समाश्रया ।
सिताऽसिता सरोजाक्षी सरोजासनवल्लभा ॥

३७

सरोरुहाभा सर्वांगी सुरेंद्रादिप्रपूजिता ।

मन्त्रः—

ओं ह्रीं ऐं महासरस्वांत सरस्वतप्रेद ऐं वद वद वाग्वादिनी
स्वाहा ॥

महादेवी महेशानी महासारस्वतप्रदा ॥

३८

महासरस्वती मुक्ता मुक्तिदा मलनाशिनी ।

महेश्वरी महानंदा महामंत्रमयी मही ॥

३९

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

महालक्ष्मीर्महाविद्या माता मंदरवासिनी । मंत्रगम्या मंत्रमाता महामंत्रफलप्रदा ॥	१६ ४०
महामुक्ति महानित्या महासिद्धिप्रदायिनी । महासिद्धा महामाता महदाकारसंयुता ॥	४१
महामहेश्वरी मूर्तिः मोक्षदा मणिभूषणा । मेनकामानिनी मान्या मृत्युघ्नी मेरुरूपिणी ॥	४२
मदिराक्षी मदावासा भखेरूपा भखेश्वरी । महामोहा महामाया मात्रुणां मूर्ध्नि संस्थिता ॥	४३
महापुण्या मुदावासा महासंपत्प्रदायिनी ।	

मणिपूरैकनिलया मधुरूपा महोत्कटा ॥	४४
महासूक्ष्मा महाशांता महाशांतिप्रदायिनी । मुनिस्तुता मांहंत्री माधवी माधवप्रिया ॥	४५
मा महादेवसंस्तुत्यमहिषीगणपूजिता । मृष्टान्नदा च माहेंद्री महेन्द्रपददायिनी ॥	४६
मतिर्नतिप्रदा मेधा मर्त्यलोकनिवासिनी । मुख्या महानिवासा च महाभाग्यजनाभिता ॥	४७
महिळा महिमा मृत्युहारी मेधाप्रदायिनी । मेध्या महात्रेगवती महामोक्षफलप्रदा ॥	४८
महाप्रभा मा महती महादेवप्रियंकरा । महापापा महद्भिश्च मुक्ताहारविभूषणा ॥	४९

आणिक्यभूषणा मन्त्रा मुख्यचंद्रार्धशेखरा ।

मनोरूपा मनश्शुद्धिः मनश्शुद्धिप्रदायिनी ॥

५०

महाकारुण्यसंपूर्णा मनोनमनवंदिता ।

महापातकजालघ्नी मुक्तिदा मुक्तभूषणा ॥

५१

मनोन्मनी महास्थूला महाक्रतुफलप्रदा ।

महापुण्यफलप्राप्या मायात्रिपुरनाशिनी ॥

५२

महानसा महामेघा महामोदा महेश्वरी ।

मालाधरी महोपाया महातीर्थफलप्रदा ॥

५३

महामंगळसंपूर्णा महादारिद्र्यनाशिनी ।

महामखा महोमघा महाकाळी महाप्रिया ॥

५४

महाभूषा महादेहा महाराज्ञी मुदालया ।

मन्त्रः—

ओं ह्रीं ऐं नमोभगवति ऐं वद वद वाग्वादिनी स्वाहा ॥

५५

भूरिदा भाग्यदा भोग्या भोग्यदा भोगदायिनी ।

भवानी भूतिदा भूतिः भूमिभूमिसुनायिका ॥

५६

भूतघात्री भयहरी मक्तसारस्वतप्रदा ।

भुक्तिर्भुक्तिप्रदा भेकी भक्तिर्मक्तिप्रदायिनी ॥

५७

भक्तसायुज्यदा भक्तस्वर्गदा भक्तराज्यदा ।

मागीरथी भवाराध्या भाग्या सजनपूजिता ॥

५८

भवस्तुत्या भानुमती भवसागरतारणी ।

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

भूतिभूषा च भूतेशी फाललोचनपूजिता ॥	२०
भूता भव्या भविष्या च भवविद्या भवात्मिका । बाधापहारिणी बन्धुरूपा भुवनपूजिता ॥	५९
भवघ्नी भक्तिलभ्या च भक्तरक्षणतत्परा । भक्तार्तिशमनी भाग्या भोगदानकृतोद्यमा ॥	६०
भुजङ्गभूषणा भीमा भीमाक्षी भीमरूपिणी । भाविनी भ्रातृरूपा च भारती भवनायिका ॥	६१
भाषा भाषावती भीष्मा भैरवी भैरवाप्रिया । भूतिभासितसर्वाङ्गी भूतिदा भूतिनायिका ॥	६२
	६३

माखती भगमाला च भिक्षा दानकृतोद्यमा ।

भिक्षुरूपा भक्तिकरी भक्तलक्ष्मीप्रदायिनी ॥

६४

भ्रान्तिघ्ना भ्रान्तिरूपा च भूतिदा भूतिकारिणी ।

प्रेक्षणीया भिक्षुमाता भाग्यवद्दृष्टिगोचरा ॥

६५

भोगवती भोगरूपा भोगमोक्षफलप्रदा ।

भोगभ्रान्ता भाग्यवती भक्ताघौघविनाशिनी ॥

६६

मन्त्रः—

ओं ऐं ह्रीं सौः वाले ब्राह्मीब्रह्मपत्नी ऐं वद वद

वाग्वादिनी स्वाहा ॥

६७

ब्राह्मीब्रह्मस्वरूपा च बृहती ब्रह्मवल्लभा ।

ब्रह्मदा ब्रह्ममाता च ब्रह्माणी ब्रह्मदायिनी ॥

६८

ब्रह्मेशी ब्रह्मसंस्तुत्या ब्रह्मवेद्या बुधप्रिया ।

बालेन्दुशेखरा बाला बलिपूजाकरप्रिया ॥

६९

बलदा बिन्दुरूपा च बालसूर्यसमप्रभा ।

ब्रह्मरूपा ब्रह्ममयी ब्रह्ममण्डलमध्यगा ॥

७०

ब्रह्माणी बुद्धिदा बुद्धिर्बुद्धिरूपा बुधेश्वरी ।

बन्धक्षयकरा बाधानाशनी बन्धुरूपिणी ॥

७१

बिन्द्वालया बिन्दुभूषा बिन्दुनादसमन्विता ।

बीजरूपा बीजमाता ब्रह्मण्या ब्रह्मकारिणी ॥

७२

बहुरूपा बलवती ब्रह्मजा ब्रह्मचारिणी ।

ब्रह्मस्तुत्या ब्रह्मविद्या ब्रह्माण्डाधिपवल्लभा ॥

७३

ब्रह्मेशविष्णुरूपा च ब्रह्मविष्णवेशसंस्थिता ।

बुद्धिरूपा बुधेशानी बन्धी बन्धविमोचनी ॥

७४

मन्त्रः—

ओं ह्रीं ऐं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं ॠं लृं लृं एं ऐं ओं औं
कं खं गं घं ङं चं छं जं झं ञं टं ठं डं ढं णं तं थं दं धं नं पं
फं बं मं मं यं रं लं वं शं षं सं हं ळं क्षं अक्षमाले अक्षरमालिका
समलंकृते वद वद वाग्वादिनीस्वाहा ॥

अक्षमालाक्षराकारा क्षराक्षरफलप्रदा ।

अनन्तानन्दसुखदाऽनन्तचन्द्रानेमानता ॥

अनन्तमहिमाघोरानन्तगंभीरसम्मिता ।

अदृष्टादृष्टिदानन्ता दृष्टभाग्यफलप्रदा ॥

७६

अरुंधत्यव्ययीनाथानेकसद्गुणसंयुता ।

अनेकभूषणादृश्यानेकलेखनिषेविता ॥

७७

अनन्तानन्तसुखदा घोरा घोरस्वरूपिणी ।

अशेषदेवतारूपा मृतरूपा मृतेश्वरी ॥

७८

अनवधानेकहस्तानेकमाणिक्यभूषणा ।

अनेकविघ्नसंहर्त्री रानेकामरणान्विता ॥

७९

अविद्याज्ञानसंहर्त्री ह्यविद्याजालनाशिनी ।

अभिरूपानवद्याङ्गी ह्यप्रतर्क्यगतिप्रदा ॥

८०

अकळंका रूपिणी च ह्यनुग्रहपरायणा ।

अंबरस्थांबरमयांबरमालांबुजेक्षणा ॥

८१

अंबिकाब्जकराब्जस्थांशुमत्यंशुशतान्विता ।

अंबुजानवराखण्डाम्बुजासनमहाप्रिया ॥

८२

अंजरामरसंसेव्या जरसेवितपद्युः ॥

अतुलार्थप्रदारैक्यात्पुदारात्वभयान्विता ॥

८३

अनाथवत्सलानन्तप्रियानन्तोप्सितप्रदा ।

अंबुजाक्षयंबुरूपांबुजातोद्भवमहाप्रिया ॥

८४

अखण्डात्वमरस्तुत्याम्बरनायकपूजिता ।

अजेयात्वजसंकाशाऽज्ञाननाशिन्यभीष्टदा ॥

८५

अक्ता धनेन चास्त्रेशीघ्रलक्ष्मीनाशिनी तथा ।

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

२६

अनन्तसारानन्तश्रीरनन्तविधिपूजिता ॥

८६

अमीष्टा मर्त्यसम्पूज्या ह्यस्तोदय विवर्जिता ।

आस्तिकस्वान्तनिलयास्वरूपास्त्रवती तथा ॥

८७

अस्खलत्यस्खलद्रूपा स्खलद्विद्याप्रदायिनी ।

अस्खलत्सिद्धिदानेन्द्रांबुजाभरनायिका ॥

८८

अमेयाशेषपापघ्न्यक्षयसारस्वतप्रदा ॥

मन्त्रः—

ओं ज्यां ह्रीं जयजय जगन्मातः ऐं वद वद वाग्वादिनी स्वाहा

जया जयन्ती जयदा जन्मकर्मविवर्जिता ॥

८९

जगत्प्रिया जगन्माता जगदीश्वरवल्लभा ।	
जातिर्जयाजितामित्रा जप्या जपनकारिणी ॥	९०
जीवनी जीवनिलया जीवाख्या जीवधारिणी ।	
जाह्नवीज्या जपवती जातिरूपा जयप्रदा ॥	९१
जनार्दनप्रियकरी जोषनीया जगत्स्थिता ।	
जगज्ज्येष्ठा जगन्माया जीवनत्राणकारिणी ॥	९२
जीवातुलतिका जीवा जन्मीजन्मनिवर्हणी ।	
जाड्यधिध्वंसनकरी जगद्योनिर्जयात्मिका ॥	९३
जगदानन्दजननी जंबूश्च जलजेक्षणा ।	
जयन्ती जङ्गपूगधी जतितज्ञानत्रिग्रहा ॥	९४
जटा जटावती जप्या जपकर्त्रीप्रयङ्करी ।	

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

२८

जपकृत्पापसंहर्त्री जपकृत्फलदायिनी ॥

९५

जपापुष्पसमप्रख्या जपाकुसुमधारिणी ।

जननी जन्मरहिता ज्योतिर्वृत्यभिदायिनी ॥

९६

जटाजूटनचन्द्रार्धा जगत्सृष्टिकरी तथा ।

जगत्त्राणकरी जाड्यध्वंसकर्त्री जयेश्वरी ॥

९७

जगद्धीजा जयावासा जन्मभूर्जन्मनाशिनी ।

जन्मान्त्यरहिता जैत्री जगद्योनिर्जपात्मिका ॥

९८

जयलक्षणसंपूर्णा जयदानकृतोद्यमा ।

जम्भराद्यादिसंस्तुत्या जम्भारिफलदायिनी ॥

९९

जगत्त्रयहिता ज्येष्ठा जगत्त्रयवशङ्करी ।
जगत्त्रयांवा जगती ज्वालाज्वालितलोचना ॥ १००

ज्वालिनी ज्वलनाभासा ज्वलती ज्वलनात्मिका ।
जितारातिसुरस्तुत्या जितक्रोधा जितेन्द्रिया ॥ १०१

जरामरणशून्या च जनित्री जन्मनाशिनी ।
जलजामा जलमयी जलजासनवल्लभा ॥ १०२

जलजस्था जपाराध्या जनमङ्गलकारिणी ॥
ऐं ह्रीं सौः कल्याणी कामधारिणी वद वद वाग्वादिनी स्वाहा
कामिनी कामरूपा च काम्या कामप्रदायिनी ॥ १०३

कमौली कामदा कर्त्री क्रतुकर्मफलप्रदा ।

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

३०

कृतघ्नघ्नी क्रयारूपा कार्यकारणरूपिणी ॥

१०४

कञ्जाक्षी करुणारूपा केवलामरसेविता ।

कल्याणकारिणी कान्ता कान्तिदा कान्तिरूपिणी ॥

१०५

कमला कमलावासा कमलोत्पलमालिनी ।

कुमुद्वती च कल्याणी कान्ता कामेशवल्लभा ॥

१०६

कामेश्वरी कमलिनी कामदा कामबन्धिनी ।

कामधेनुः काञ्चनाक्षी काञ्चनामा कळानिधिः ॥

१०७

क्रिया कीर्तिकरी कीर्तिः क्रतुभेष्टा कृतेश्वरी ।

क्रतुसर्वक्रियास्तुत्या क्रतुकृत्प्रियकारिणी ॥

१०८

ह्लेशनाशकरी कर्त्री कर्मदा कर्मबन्धिनी ।

कर्मबन्धहरी कृष्टा क्लमघ्नी कञ्जलोचना ॥

१०९

कन्दर्पजननी कान्ता करुणा करुणावती ।

ह्लाकारिणी कृपाकारा कृपासिन्धुः कृपावती ॥

११०

करुणाद्रा कीर्तिकरी कल्मषघ्नी क्रियाकरी ।

क्रियाशक्तिः कामरूपा कमलोत्पलगन्धिनी ॥

१११

कळा कळावती कूर्मी कूटस्था कञ्जसंस्थिता ।

कालिका कल्मषघ्नी च कमनीयजटान्विता ॥

११२

करपत्राकराभीष्टप्रदा क्रतुफलप्रदा ।

कौशिकी कौशदा काव्या कर्त्री कौशेश्वरी कृशा ॥

११३

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

३२

कूर्मयाना कल्पलता कालकूटविनाशिनी ।	११४
कल्पोद्यानवती कल्पवनस्था कल्पकारिणी ॥	
कदंबकुसुमाभासा कदंबकुसुमप्रिया ।	११५
कदंबोद्यानमध्यस्था कीर्तिदा कीर्तिभूषणा ॥	
कुलमाता कुलावासा कुलाचारप्रियंकरी ।	११६
कुलानाथा कामकळा कळानाथा कळेश्वरी ॥	
कुन्दमन्दारपुष्पाभा कपर्दस्थितचन्द्रिका ।	११७
कवित्वदा काव्यमाता कविमाता कळाप्रदा ॥	

ओं सौः ह्रीं ऐं ततो वद वद वाग्वादिनीं स्वाहा ॥

तरुणी तरुणी ताता ताराधिपसमानना ।	
वृत्तिस्त्वृत्तिप्रदा तर्क्या तपनी तापिनी तथा ॥	११८
तर्पणी तीर्थरूपा च त्रिदशा त्रिदशेश्वरी ।	
त्रिदिवेशी त्रिजननी त्रिमाता त्र्यंबकेश्वरी ॥	११९
त्रिपुरा त्रिपुरेशानी त्र्यंबका त्रिपुरांबिका ।	
त्रिपुरश्री स्रयीरूपा त्रयीवेद्या त्रयीश्वरी ॥	१२०
त्रय्यन्तवेदिनी ताम्रा तापत्रितयहारिणी ।	
तमालसदृशी त्राता तरुणादित्यसन्निभा ॥	१२१
त्रैलोक्यव्यापिनी वृषा वृत्तिकृत्तत्वरूपिणी ।	
वृष्या त्रैलोक्यसंस्तुत्या त्रिगुणा त्रिगुणेश्वरी ॥	१२२
त्रिपुरश्री त्रिमाता च त्र्यंबका त्रिगुणान्विता ।	

तृष्णाच्छेदकरी तृप्ता तीक्ष्णा तीक्ष्णस्वरूपिणी ॥	१२३
तुलातुलादिरहिता तत्तद्ब्रह्मस्वरूपिणी ।	
त्राणकर्त्री त्रिपापघ्नी त्रिपदा त्रिदशान्विता ॥	१२४
तथ्या त्रिशक्तिस्रिपदा तुर्या त्रैलोक्यसुन्दरी ।	
तेजस्करी त्रिमूर्त्याद्या तेजोरूपा त्रिधा मता ॥	१२५
त्रिचक्रकर्त्री त्रिभगा तुर्यातीत फलप्रदा ।	
तेजस्विनी तापहारी तापोपप्लवनाशिनी ॥	१२६
तेजोगर्भा तपस्सारा त्रिपुरारिप्रियङ्करी ।	
तन्वी तापससन्तुष्टा तपनांगजभीतिनुत् ॥	१२७
त्रिलोचना त्रिमार्गा च तृतीया त्रिदशस्तुता ।	

त्रिसुन्दरी त्रिपथगा तुरीयपददायिनी ॥

१२८

मन्त्रः—

ओं ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं नमश्शुद्धफलदे ऐं वद वद वाग्वादिनी स्वाहा
शुभा शुभावती शान्ता शान्तिदा शुभदायिनी ।
शीतला शूलिनी शीता श्रीमती च शुभान्विता ॥

१२९

मन्त्रः—

ओं ऐं यां यीं यूं यैं यौं यः ऐं वद वद वाग्वादिनी स्वाहा ॥
योगसिद्धिप्रदा योग्या यज्ञेन परिपूरिता ।
यज्ञ्या यज्ञमयी यक्षी यक्षिणी यक्षिवल्लभा ॥
यज्ञप्रिया यज्ञपूज्या यज्ञतुष्टा यमस्तुता ।
यामिनीयग्रभा याम्या यजनीया यशस्करी ॥
यज्ञकर्त्री यज्ञरूपा यशोदा यज्ञसंस्तुता ।

१३०

१३१

वृष्णाच्छेदकरी वृसा तीक्ष्णा तीक्ष्णस्वरूपिणी ॥	१२३
तुलातुलादिरहिता तत्तद्ब्रह्मस्वरूपिणी ।	
त्राणकर्त्री त्रिपापघ्नी त्रिपदा त्रिदशान्विता ॥	१२४
तथ्या त्रिशक्तिस्त्रिपदा तुर्या त्रैलोक्यसुन्दरी ।	
तेजस्करी त्रिमूर्त्याद्या तेजोरूपा त्रिधा मता ॥	१२५
त्रिचक्रकर्त्री त्रिभगा तुर्यातीत फलप्रदा ।	
तेजस्विनी तापहारी तापोपप्लवनाशिनी ॥	१२६
तेजोगर्मा तपस्सारा त्रिपुरारिप्रियङ्करी ।	
तन्वी तापससन्तुष्टा तपनांगजमीतिवृत् ॥	१२७
त्रिलोचना त्रिमार्गा च तृतीया त्रिदशस्तुता ।	

त्रिसुन्दरी त्रिपथगा तुरीयपददायिनी ॥

१२८

मन्त्रः—

ओं ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं नमश्शुद्धफलदे ऐं वद वद वाग्वादिनी स्वाहा
शुभा शुभावती शान्ता शान्तिदा शुभदायिनी ।

शीतला शूलिनी शीता श्रीमती च शुभान्विता ॥

१२९

मन्त्रः—

ओं ऐं यां रीं यूं यैं यौं यः ऐं वद वद वाग्वादिनी स्वाहा ॥

योगसिद्धिप्रदा योग्या यज्ञेन परिपूरिता ।

यज्या यज्ञमयी यक्षी यक्षिणी यक्षिवल्लभा ॥

१३०

यज्ञप्रिया यज्ञपूज्या यज्ञतुष्टा यमस्तुता ।

यामिनीयप्रभा याम्या यजनीया यशस्करी ॥

१३१

यज्ञकर्त्री यज्ञरूपा यशोदा यज्ञसंस्तुता ।

सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रम्

३६

यज्ञेशी यज्ञफलदा योगयोनिर्यजुस्तुता ॥	१३२
यमिसेव्या यमाराध्या यमीपूज्या यमीश्वरी ।	
योगिनी योगरूपा च योगकर्तृप्रियङ्करी ॥	१३३
योगयुक्ता योगमयी योगयोगीश्वरांबिका ।	
योगज्ञानमयी योनिः यमाद्यष्टाङ्गयोगता ॥	१३४
यंत्रिताघौघसंहारा यमलोकनिवारिणी ।	
यष्टिव्यष्टीश संस्तुत्या यमाद्यष्टाङ्गयोगयुक् ॥	१३५
योगीश्वरी योगमाता योगसिद्धा च योगदा ।	
योगारूढा योगमयी योगरूपा यवीयसी ॥	१३६
यंत्ररूपा च यन्त्रस्था यन्त्रपूज्या च यन्त्रिता ।	

युगकर्त्री युगमयी युगधर्मविवर्जिता ॥ १३७

यमुना यमिनी याम्या यमुनाजलमध्यगा ।
यातायातप्रशमनी यातनानाभिर्कुंतनी ॥ १३८

योगावासा योगिवन्द्या यत्तच्छब्दस्वरूपिणी ।
योगक्षेममयी यन्त्रा यावदक्षरमातृका ॥ १३९

यावत्पदमयी यावच्छब्दरूपा यथेश्वरी ।
यत्तदीया यक्षवन्द्या यद्विद्या यतिसंस्तुता ॥ १४०

यावद्विद्यामयी यावद्विद्यावृन्दसुवंदिता ।
योगिहृत्पद्मनिलया योगिवर्यप्रियंकरी ॥ १४१

योगिवन्द्या योगिमाता योगीशफलदायिनी ।
यक्षर्वद्या यक्षपूज्या यक्षराजसुपूजिता ॥ १४२

यज्ञरूपा यज्ञतुष्टा यायजूकस्वरूपिणी ।	
यंत्राराध्या यन्त्रमध्या यन्त्रकर्तृ प्रियङ्करी ॥	१४३
यन्त्रारूढा यन्त्रपूज्या योगिध्यानपरायणा ।	
यजनीयां यमस्तुत्या योगयुक्ता यशस्करी ॥	१४४
योगबद्धा यतिस्तुत्या योगज्ञा योगनायकी ।	
योगिज्ञानप्रदा यक्षी यमबाधाविनाशिनी ॥	१४५
योगिकाम्यप्रदात्री च योगिमोक्षप्रदायिनी ॥	
इति नाम्नां सरस्वत्याः सहस्रं समुदीरितम् ।	
मन्त्रात्मकं महागोप्यं महासारस्वतप्रदम् ।	
यः पठेच्छृणुयाद्भक्त्या त्रिकालं साधकः पुमान् ।	

सर्वविद्यानिधिस्साक्षात् स एव भवति ध्रुवम् ॥
 लमते संपदस्सर्वाः पुत्रपौत्रादिसंयुताः ।
 मूकोपि सर्वविद्यासु चतुर्मुख इवापरः ॥
 भूत्वा प्राप्नोति सान्निध्यं अंते धातुर्मुनीश्वर ।
 सर्वमन्त्रमयं सर्वविद्यामानफलप्रदम् ॥
 महाकवित्वदं पुंसां महासिद्धिप्रदायकम् ।
 कस्यैसिन्न प्रदातव्यं प्राणैः कण्ठगतैरपि ॥
 महारहस्यं सततं वाणीनामसहस्रकम्
 सुसिद्धमसदादीनां स्तोत्रं ते समुदीरितम् ॥

इति श्रीस्कान्दपुराणान्तर्गत
 सनत्कुमार संहितायां नारद सनत्कुमार संवादे
 सरस्वतीसहस्रनामस्तोत्रं संपूर्णम्

॥ श्रीरस्तु ॥

॥ सरस्वतीसहस्रनामावलिः ॥

ओं वाचे नमः

वाण्यै

वरदायै

वन्द्यायै

वरारोहायै

वरप्रदायै

वृत्त्यै

ओं वागीश्वर्यै नमः

वांतायै

वरायै

वागीशवल्लभायै

विश्वेश्वर्यै

विश्ववन्द्यायै

विश्वेशप्रियकारिण्यै

१०

वाग्वादिन्यै

वाग्देव्यै

वृद्धिदायै

वृद्धिकारिण्यै

वृद्धयै

वृद्धायै

विषघ्न्यै

वृष्ट्यै

वृष्टिप्रदायिन्यै

विश्वाराध्यै

२०

विश्वमात्रे

विश्वधात्र्यै

विनायकायै

विश्वशक्त्यै

विश्वसारायै

विश्वायै

विश्वविभावयै

वेदान्तवेदिन्यै

वेद्यायै

वित्तायै

वेदत्रयात्मिकायै

३०

ओं वेदज्ञायै नमः

वेदजनन्यै

विश्वायै

विश्वविभावर्यै

वरेण्यायै

वाङ्मय्यै

वृद्धायै

विशिष्टप्रियकारिण्यै

विश्वतोषदनायै

न्यात्रायै

४०

ओं व्यापिन्यै नमः

व्यापकात्मिकायै

व्याळघ्न्यै

व्याळभूषांग्यै

विरजायै

वेदनायिकायै

वेदवेदान्तसंवेद्यायै

वेदान्तज्ञानरूपिण्यै

विंभावर्यै

विक्रान्तायै

५०

विश्वमित्रायै

विधिप्रियायै

वरिष्ठायै

विप्रकृष्टायै

विप्रवर्यप्रपूजितायै

६०

वेदरूपायै

वेदमय्यै

वेदमूर्त्यै

वल्लभायै

गौर्यै

गुणवत्यै

गोप्यायै

गन्धर्वनगरप्रियायै

गुणमात्रे

गुहांतस्थायै

गुरुरूपायै

गुरुप्रियायै

गिरिविद्यायै

गानतुष्टायै

गायकप्रियकारिण्यै

गायत्र्यै

गिरिशाराध्यायै

७०

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

४४

ओं गिरे नमः

गिरीशप्रियङ्कर्यै

गिरिज्ञायै

ज्ञानविद्यायै

गिरिरूपायै

गिरीश्वर्यै

गीर्मात्रे

गणसंस्तुत्यायै

गणनीयगुणान्वितायै

गूढरूपायै

८०

ओं गुहायै नमः

गोप्यायै

गोरूपायै

गवे

गुणात्मिकायै

गुर्व्यै

गुर्वविकायै

गुहायै

गेयजायै

ग्रहनाशिन्यै

९०

गृहिण्यै
 गृहदोषघ्न्यै
 गवघ्न्यै १००
 गुरुवत्सल्यै
 गृहात्मिक्यै
 गृहाराध्यायै
 गृहबाधाविनाशिन्यै
 गङ्गायै
 गिरिसुतायै
 गम्यायै
 गजयानायै

गुहस्तुतायै
 गरुडासनसंसेव्यायै ११०
 गोमत्यै
 गुणशालिन्यै
 शारदायै
 शाश्वत्यै
 शैव्यै
 शांकर्यै
 शङ्करात्मिक्यै
 श्रियै
 शर्वाण्यै

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

४६

ओं शतघ्न्यै नमः

१२०

शरच्चन्द्रनिभाननायै

शर्मिष्ठायै

शमनघ्न्यै

शतसाहस्ररूपिण्यै

शिवायै

शंभुप्रियायै

श्रद्धायै

श्रुतिरूपायै

श्रुतिप्रियायै

ओं ह्युचिष्मत्यै नमः

१३०

शर्मकर्यै

शुद्धिदायै

शुद्धिरूपिण्यै

शिवायै

शिवंकर्यै

शुद्धायै

शिवाराध्यायै

शिवात्मिकायै

श्रीमत्यै

श्रीमय्यै

१४०

श्रान्यायै

श्रुत्यै

श्रवणगोचरायै

शान्त्यै

शान्तिकर्यै

शान्तायै

शान्ताचारप्रियङ्कर्यै

शीललभ्यायै

शीलवत्यै

श्रीमान्ने

१५०

शुभकारिण्यै

शुभवाण्यै

शुद्धविद्यायै

शुद्धाचत्तप्रपूजितायै

श्रीकर्यै

श्रुतपापघ्न्यै

शुभाक्ष्यै

शुचिवल्लभायै

शिवेतरघ्न्यै

शर्वर्यै

१६०

श्रवणीयगुणान्वितायै

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

४८

ओं शार्यै नमः
शिरीषपुष्पाभायै
शमनिष्ठायै
शमात्मिकायै
शमान्वितायै
शमाराध्यायै
शितिकण्ठप्रपूजितायै
शुद्ध्यै
शुद्धिकर्यै

ओं श्रेष्ठायै नमः
श्रुतानन्तायै
ह्युभावहायै
सरस्वत्यै
सर्वज्ञायै
सर्वसिद्धिप्रदायिन्यै
सरस्वत्यै
सावित्र्यै
संध्यायै
सर्वोप्सितप्रदायै

सर्वार्तिघ्न्यै
सर्वमर्त्यै
सर्वविद्याप्रदायिन्यै
सर्वेश्वर्यै
सर्वपुण्यायै
सर्गस्थित्यंतकारिण्यै
सर्वाराध्यायै
सर्वमात्रे
सर्वदेवनिषेवितायै
सर्वेश्वर्यप्रदायै
सत्यायै

११०

सत्यै
सत्त्वगुणाश्रयायै
स्वरक्रमपदाकारायै
सर्वदोषनिषूदिन्यै
सहस्राक्ष्यै
सहस्रास्यायै
सहस्रपदसंयुतायै
सहस्रहस्तायै
सहस्रगुणालंकृतविग्रहायै
सहस्रशीर्षायै

सरस्वतीसहस्रनामावलि:

५०

ओं सद्रूपायै नमः

स्वधायै

स्वाहायै

सुधामय्यै

षड्ग्रन्थिभेदिन्यै

सेव्यायै

सर्वलोकैकपूजितायै

स्तुत्यायै

स्तुतिमयायै

साध्यायै

२१०

ओं सवितृप्रियकारिण्यै नमः

संशयच्छेदिन्यै

सांख्यवेद्यायै

संख्यायै

नदीश्वर्यै

सिद्धिदायै

सिद्धिसंपूज्यायै

सर्वसिद्धिप्रदायिन्यै

सर्वज्ञायै

सर्वशक्त्यै

२२०

सर्वसंपत्प्रदायिन्यै

सर्वाङ्गुमघ्न्यै

सुखदायै

सुखायै

संवित्स्वरूपिण्यै

सर्वसंभीषण्यै

सर्वजगत्सम्मोहिन्यै

सर्वप्रियङ्कर्यै

सर्वशमदायै

सर्वमङ्गलायै

सर्वमन्त्रमय्यै

२३०

सर्वतीर्थपुण्यफलप्रदायै

सर्वपुण्यमय्यै

सर्वव्याधिघ्न्यै

सर्वकामदायै

सर्वविघ्नहर्त्र्यै

सर्ववर्दितायै

सर्वमङ्गलायै

सर्वमन्त्रकर्यै

सर्वलक्ष्म्यै

सर्वगुणान्वितायै

सर्वानन्दमय्यै

२४०

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

५२

ओं सर्वज्ञानदायै नमः

सत्यनायिकायै

सर्वज्ञानमय्यै

सर्वराज्यदायै

सर्वमुक्तिदायै

सुप्रभायै

सर्वदायै

सर्वायै

सर्वलोकवशक्यै

सुभगायै

२५०

ओं सुन्दर्यै नमः

सिद्धायै

सिद्धांबायै

सिद्धमातृकायै

सिद्धमात्रे

सिद्धविद्यायै

सिद्धेश्यै

सिद्धरूपिण्यै

सुखपिण्यै

सुखमय्यै

२६०

सेवकप्रियकारिण्यै

स्वामिन्यै

सर्वदायै

सेव्यायै

स्थूलसूक्ष्मापरांबिकायै

साररूपायै

सरोरूपायै

सत्यभूतायै

समाश्रयायै

सितासितायै

सरोजाक्ष्यै

२७०

सरोजासनवल्लभायै

सरोरुहाभायै

सर्वांग्यै

सुरेन्द्रादिप्रपूजितायै

महादेव्यै

महेशान्यै

महासारस्वतभ्रदायै

महासरस्वत्यै

मुक्तायै

मुक्तिदायै

मलनाशिन्यै

२८०

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

५४

ओं महेश्वर्यै नमः

महानन्दायै

महामन्त्रमय्यै

मह्यै

महालक्ष्म्यै

महाविद्यायै

मात्रे

मन्दरवासिन्यै

मन्त्रगम्यायै

मन्त्रमात्रे

२९०

ओं महामन्त्रफलप्रदायै

महामुक्त्यै

महानित्यायै

महासिद्धिप्रदायिन्यै

महासिद्धायै

महामात्रे

महदाकारसंयुतायै

महायै

महेश्वर्यै

मूर्त्यै

३००

मोक्षदायै

मणिभूषणायै

मेनकायै

मानिन्यै

मान्यायै

३१०

मृत्युघ्न्यै

मेरुरूपिण्यै

मदिराक्ष्यै

मदावासायै

मस्वरूपायै

मखेश्वर्यै

महामोहायै

महामायायै

मातृणांमूर्धिसंस्थितायै

महापुण्यायै

३२०

मुदावासायै

महासंपत्प्रदायिन्यै

मणिपूरैकनिलयायै

मधुरूपायै

महोत्कटायै

महासूक्ष्मायै

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

५६

ओं महाशान्तायै नमः

महाशान्तिप्रदायिन्यै

मुनिस्तुतायै

मोहहन्त्र्यै

३३०

माधव्यै

माधवप्रियायै

मायायै

महादेवसंस्तुत्यायै

महिषीगणपुञ्जितायै

मृष्टान्नदायै

ओं माहेन्द्र्यै नमः

महेन्द्रपददायिन्यै

मत्यै

मतिप्रदायै

३४०

मेघायै

मर्त्यलोकनिवासिन्यै

मुख्यायै

महानिवासायै

महाभारमञ्जनाश्रितायै

महिषायै

महिमायै .

मृत्युहायै

मेघाप्रदायिन्यै

मेध्यायै

३५०

महावेगवत्यै

महामोक्षफलप्रदायै.

महाप्रभाभायै

महत्यै

महादेवत्रियङ्ग्यै

महापोषायै

महर्ष्यै

मुक्ताहारविभूषणायै

माणिक्यभूषणायै

मन्त्रायै

३६०

मुख्यचन्द्रार्धशेखरायै

मनोरूपायै

मनश्शुद्धयै

मनश्शुद्धिप्रदायिन्यै

महाकारुण्यसंपूर्णायै

मनोनमनवन्दितायै

महापातकजालघ्नयै

सरस्वतीसहस्रनाभावलिः

५८

ओं मुक्तिदायै नमः

मुक्तभूषणायै

मनोन्मन्यै

३५०

महास्थूलायै

महाक्रतुफलप्रदायै

महापुण्यफलप्राप्त्यायै

मायात्रिपुरनाशिन्यै

महानसायै

महामेघायै

महामादायै

ओं महामहेश्वर्यै नमः

मालाघर्यै

महोपायायै

३८०

महातीर्थफलप्रदायै

महामङ्गलसंपूर्णायै

महादारिद्र्यनाशिन्यै

महामखायै

महामेघायै

महाकाल्यै

महाप्रियायै

महाभूषायै

महादेहायै

महाराज्यै

मुदालयायै

भूरिदायै

भाग्यदायै

भोग्यायै

भोग्यदायै

भोगदायिन्यै

भवान्यै

भूतिदायै

३९०

भूत्यै

भूम्यै

भूमिसुनायिकायै

भूतधात्र्यै

भयहर्यै

भक्तसारस्वतप्रदायै

भुक्त्यै

भुक्तिप्रदायै

भेक्ष्यै

भक्त्यै

भक्तिप्रदायिन्यै

४००

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

६०

ओं भक्तसायुज्यदायै नमः ४१०

भक्तस्वर्गदायै

भक्तराज्यदायै

भागीरथ्यै

भवाराध्यायै

भाग्यसज्जनपूजितायै

भवस्तुत्यायै

भानुमत्यै

भवसागरतारण्यै

भृत्यै

ओं भूषायै नमः

भूतेश्यै

फाललोचनपूजितायै

भूतायै

भव्यायै

भविष्यायै

भवविद्यायै

भवात्मिकायै

बाधापहारिण्यै

बन्धुरूपायै

४२०

भुवनपूजितायै

४३०

भवद्वयै

भक्तिलभ्यायै

भक्तरक्षणतत्परायै

भक्तार्तिशमन्यै

भाग्यायै

भोगदानकृतोद्यमायै

मुजङ्गभूषणाय

भीमायै

भीमाक्ष्यै

भीमरूपिण्यै

भाविन्यै

भ्रातृरूपायै

भारत्यै

भवनायिकायै

भाषायै

भाषावत्यै

भीष्मायै

भैरव्यै

भैरवप्रियायै

भूत्यै

भासितसर्वाङ्ग्यै

४५०

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

६२

ओं. भूतिदायै नमः

भूतिनायिकायै

भास्वत्यै

भगमालायै

भिक्षादानकृतोद्यमायै

भिक्षुरूपायै

भक्तिकर्यै

भक्तलक्ष्मीप्रदायिन्यै

भ्रान्तिघ्नायै

४६०

भ्रान्तिरूपायै

ओं भूतिदायै नमः

भूतिकारिण्यै

भिक्षणीयायै

भिक्षुमात्रे

भाग्यवद्दृष्टिगोचरायै

भोगवत्यै

भोगरूपायै

भोगमोक्षफलप्रदायै

भोगश्रान्तायै

४७०

भाग्यवंत्यै

भक्ताघौघविनाशिन्यै

ब्राह्मण्यै

ब्रह्मस्वरूपायै

बृहत्यै

ब्रह्मवल्लभायै

ब्रह्मदायै

ब्रह्ममात्रे

ब्रह्माण्यै

ब्रह्मदायिन्यै

४८०

ब्रह्मेश्यै

ब्रह्मसस्तुत्यायै

ब्रह्मवेद्यायै

बुधप्रियायै

बालेन्दुशेखरायै

बालायै

बलिपूजाकरप्रियायै

बलदायै

बिन्दुरूपायै

बालसूर्यसमप्रभायै

४९०

ब्रह्मरूपायै

ब्रह्ममय्यै

ब्रह्ममण्डलमध्यगायै

ओं ब्रह्माण्यै नमः

बुद्धिदायै

बुद्धये

बुद्धिरूपायै

बुधेश्वर्यै

बन्धक्षयकर्यै

बाधनाशिन्यै

बन्धुरूपिण्यै

बिन्दुलयायै

बिन्दुभूषायै

५००

ओं बिन्दुनादसमन्वितायै

बीजरूपायै

बीजमात्रे

ब्रह्मण्यायै

ब्रह्मकारिण्यै

बहुरूपायै

बलवत्यै

ब्रह्मजायै

ब्रह्मचारिण्यै

ब्रह्मस्तुत्यायै

५१०

ब्रह्माविद्यायै

ब्रह्माण्डाधिपवल्लभायै

ब्रह्मेशविष्णुरूपायै

ब्रह्मविष्णुवीशसंस्थितायै

बुद्धिरूपायै

बुधेशान्यै

बन्ध्यै

५२०

बन्धविमोचन्यै

अक्षमालायै

अक्षराकारायै

अक्षरायै

अक्षरफलदायै

अनन्तायै

आनन्दसुखदायै

अनन्तचन्द्रनिभाननायै

अनन्तमहिमायै

अघोरायै

५३०

अनन्तगम्भीरसम्भितायै

अदृष्टायै

अदृष्टदायै

अनन्तायै

अदृष्टभाग्यफलप्रदायै

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

६६

ओं अरुन्धत्यै नमः

अव्ययीनाथायै

अनेकसद्गुणसंयुतायै

अनेकभूषणायै

अदृश्यायै

५४०

अनेकलेखनिषेवितायै

अनन्तायै

अनन्तसुखदायै

अघोरायै

अघोरस्वरूपिण्यै

ओं अशेषदेवतारूपायै

अमृतरूपायै

अमृतेश्वर्यै

अनवद्यायै

अनेकहस्तायै

५५०

अनेकमाणिक्यभूषणायै

अनेकविघ्नसंहर्त्र्यै

अनेकाभरणान्वितायै

अविद्यायै

अज्ञानसंहर्त्र्यै

अविद्याजालनाशिन्यै

अभिरूपायै

अनवद्याङ्ग्यै

अप्रतर्क्यगतिप्रदायै

अकलङ्कारूपिण्यै

५६०

अनुग्रहपरायणायै

अम्बरस्थायै

अम्बरमथायै

अम्बरमालायै

अम्बुजेक्षणायै

अम्बुकायै

अब्जकरायै

अब्जस्थायै

अंघ्रुमलयै

अंघ्रुशतान्वितायै

५७०

अम्बुजायै

अनवरायै

अखण्डायै

अम्बुजासनमहाप्रियायै

अजरामरसंसेव्यायै

अजरसेवितपद्मयुगायै

अतुल्यार्थप्रदायै

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

६८

ओं अर्थैक्यायै नमः

अत्युदारायै

अभयान्वितायै

५८०

अनाथवत्सलायै

अनन्तप्रियायै

अनन्तोप्सितप्रदायै

अम्बुजाक्ष्यै

अम्बुरूपायै

अम्बुजातोद्भवमहाप्रियायै

ओं अखण्डायै नमः

अमरस्तुत्यायै

अमरनायकपूजितायै

अजेयायै

५९०

अजसङ्काशायै

अज्ञाननाशिन्यै

अभीष्टदायै

अक्तायै

अघनेनायै

अस्त्रेश्यै

अलक्ष्मीनाशिन्यै
अनन्तसारायै
अनन्तश्रियै
अनन्तविधिपूजितायै ६००
अभीष्टायै
अमर्त्यसम्पूज्यायै
अस्तोदयविवर्जितायै
आस्तिकस्वान्तनिलयायै
अन्नरूपायै
अन्नवलयै
अस्वललयै

अस्खलद्रूपायै
अस्खलद्विद्याप्रदायिन्यै
अस्खलत्सिद्धिदायै ६१०
आनन्दायै
अम्बुजायै
अमरनाथिकोयै
अमेयायै
अशेषपापघ्नयै
अक्षयसारस्वतप्रदायै
जगन्नाथायै
जयन्त्यै

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

७०

ओं जयदायै नमः

जन्मकर्मविवर्जितायै ६२०

जगत्प्रियायै

जगन्मात्रे

जगदीश्वरवल्लभायै

जात्यै

जयायै

जितामित्रायै

जप्यायै

जपनकारिण्यै

ओं जीवन्यै नमः

जीवनिलयायै ६३०

जीवाख्यायै

जीवधारिण्यै

जाह्वन्यै

ज्यायै

जपवत्यै

जातिरूपायै

जयप्रदायै

जनार्दनप्रियकर्यै

जोषनीयार्यै
जगत्स्थितार्यै ६४०
जगज्ज्येष्ठार्यै
जगन्मायार्यै
जीवनत्राणकारिण्यै
जीवातुलतिकार्यै
जीवजन्म्यै
जन्मनिबर्हण्यै
जाढ्यविध्वंसनकर्यै
जगद्योन्यै
जयात्मिकार्यै

जगदानन्दजनन्यै ६५०
जम्भ्यै
जलजेक्षणार्यै
जयन्त्यै
जङ्गपूगघ्न्यै
जनितज्ञानविग्रहार्यै
जटार्यै
जटावत्यै
जप्यार्यै
जपकृतप्रियङ्गुयै
जपकृत्पापसंहार्यै ६६०

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

७२

ओं जपकृत्फलदायिन्यै नमः

जपापुष्पसमप्रख्यायै

जपाकुसुमधारिण्यै

जनन्यै

जन्मरहितायै

ज्योतिर्वृत्यभिदायिन्यै

जटाजूटनचन्द्रार्धायै

जगत्सृष्टिकर्यै

जगत्त्राणकर्यै

जाड्यध्वंसनकर्यै

ओं जयेत्र्यै नमः

जगद्वीजायै

जयावासायै

जन्मभुवे

जन्मनाशिन्यै

जन्मान्त्यरहितायै

जैत्र्यै

जगद्योनये

जपात्मिकायै

जयलक्षणसम्पूर्णायै

जयज्ञानकृतोद्यमायै
जंभराद्यादिसंस्तुत्यायै
जंभारिफलदायिन्यै
जगत्त्रयहितायै
ज्येष्ठायै
जगत्त्रयवशङ्कर्यै
जगत्त्रयाम्बायै
जगत्यै
ज्वालायै
ज्वालितलोचनायै
ज्वालिन्यै

६९०

ज्वलनाभासायै
ज्वलन्त्यै
ज्वलनात्मिकायै
जितारातिसुरस्तुत्यायै
जितक्रोधायै
जितेन्द्रियायै
जगमरणशून्यायै
जनित्र्यै
जन्मनाशिन्यै
जलजाभायै
जलमय्यै

७००

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

७४

ओं जलजासनवल्लभायै
 जलजस्थायै
 जपाराध्यायै
 जनमङ्गलकारिण्यै
 कामिन्यै
 कामरूपायै
 काम्यायै
 कामप्रदायिन्यै
 कमाल्यै
 कामदायै

७१०

ओं कत्र्यै नमः
 क्रतुकर्मफलप्रदायै
 कृतघ्नघ्न्यै
 क्रियारूपायै
 कार्यकारणरूपिण्यै
 कक्षाक्ष्यै
 करुणारूपायै
 केवलामरसेवितायै
 कल्याणकारिण्यै
 कान्तायै

७२०

कान्तिदायै
कान्तिरूपिण्यै
कमलायै
कमलावासायै
कमलोत्पलमालिन्यै
कुमुद्वत्यै
कल्याण्यै
कान्त्यै
कामेशवल्लभायै
कामेश्वर्यै
कमलिन्यै

७३०

कामदायै
कामबन्धिन्यै
कामधेन्वे
काञ्चनाक्ष्यै
काञ्चनाभायै
कळानिधये
क्रियायै
कीर्तिकर्यै
कीर्त्यै
ऋतुश्रेष्ठायै
ऋतेश्वर्यै

७४६

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

७६.

ओं क्रतुसर्वक्रियास्तुत्यायै नमः

क्रतुकृत्प्रियकारिण्यै

क्लेशनाशकर्यै

कत्र्यै

कर्मदायै

कर्मबन्धिन्यै

कर्मबन्धहर्यै

कृष्टायै

कुमभ्यै

७५०

ओं कञ्जलोचनायै मनः

कन्दर्पजनन्यै

कान्तायै

करुणायै

करुणात्रत्यै

कीर्त्तिकारिण्यै

कृपाकारायै

कृपासिन्धवे

कृपावत्यै

करुणाद्रायै

७६०

कीर्तिकथै

कर्मषट्त्रयै

क्रियाकथै

क्रियाशक्त्यै

कामरूपायै

कमलोत्पलगन्धिन्यै

कळायै

कळावत्यै

कूर्म्यै

कूटस्थायै

कंजसंस्थितायै

७७०

काळिकायै

कल्मषघ्न्यै

कमनीयजटान्वितायै

करपद्मायै

कराभीष्टप्रदायै

क्रतुफलप्रदायै

कौशिक्यै

कोशदायै

कान्यायै

कर्त्र्यै

कोशेध्वयै

७८०

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

७८

ओं कृशायै नमः

कूर्मयानायै

कल्पलतायै

कालकूटविनाशिन्यै

कल्पोद्यानवत्यै

७९०

कल्पवनस्थायै

कल्पकारिण्यै

कदम्बकुसुमाभासायै

कदम्बकुसुमप्रियायै

कदम्बोद्यानमध्यस्थायै

ओं कीर्तिदायै नमः

कीर्तिभूषणायै

कुलमात्रे

कुलावासायै

कुलाचारप्रियङ्कयै

८००

कुललानाथायै

कामकळायै

कळानाथायै

कळेभ्ययै

कुन्दमन्दारपुष्पाभायै

कपर्दस्थितचन्द्रिकायै

कवित्वदायै

काम्यमात्रे

कविमात्रे

कळाप्रदायै

८१०

तरुण्यै

तरुणीतातायै

ताराधिपसमाननायै

चमये,

चमिप्रदायै

तक्ष्यायै

तपन्यै

तापिन्ये

तर्पण्यै

तीर्थरूपायै

८२०

त्रिदशायै

त्रिदशेश्वर्यै

त्रिदिवेश्यै

त्रिजनन्यै

त्रिमात्रे

त्र्यम्बकेश्वर्यै

त्रिपुरायै

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

८०

ओं त्रिपुरेशान्यै नमः

त्र्यम्बकायै

त्रिपुराम्बिकायै

८३०

त्रिपुराश्रियै

त्रयीरूपायै

त्रयीवेद्यायै

त्रयीश्वर्यै

त्रयन्तवेदिन्यै

ताम्रायै

त्रायत्रितयहारिण्यै

ओं तमालसदृश्यै नमः

त्रात्रे

तरुणादित्यसन्निभायै

८४०

त्रैलोक्यव्यापिन्यै

वृत्तायै

वृत्तिकृते

तत्त्वरूपिण्यै

तुर्यायै

त्रैलोक्यसंस्तुत्यायै

त्रिगुणायै

त्रिगुणेश्वर्यै

त्रिपुरघ्न्यै

त्रिमात्रे

त्र्यंबकायै

त्रिगुणान्वितायै

तृष्णाच्छेदकर्यै

तृप्तायै

तीक्ष्णायै

तीक्ष्णस्वरूपिण्यै

तुलायै

तुलादिरहितायै

८५०

तत्तद्ब्रह्मस्वरूपिण्यै

प्राणकर्त्र्यै

त्रिपापघ्न्यै

त्रिपदायै

त्रिदशान्वितायै

तथ्यायै

त्रिशक्त्यै

त्रिपदायै

तुर्यायै

त्रैलोक्यसुन्दर्यै

तेजस्कुर्यै

८६०

ॐ त्रिमूर्त्याद्यायै
 तेजोरूपायै
 त्रिधामन्नायै
 त्रिचक्रकर्त्र्यै
 त्रिभगायै
 तुर्यातीतफलप्रदायै
 तेजस्विन्यै
 तापहर्यै
 तापोपप्लवनाशिन्यै
 तेजोगर्भायै

८७०

ॐ तपस्सारायै
 त्रिपुरारिप्रियङ्कर्यै
 तन्व्यै
 तापससंतुष्टायै
 तपताङ्गजभीतिनुदे
 त्रिलोचनायै
 त्रिमार्गायै
 तृतीयायै
 त्रिदशस्तुतायै
 त्रिसुन्दर्यै

८८०

त्रिपथगायै

तुरीयपददायिन्यै

ह्युभायै

ह्युभावत्यै

शान्तायै

शान्तिदायै

ह्युमदायिन्यै

शीतलायै

शूलिन्यै

शीतायै

श्रीमत्यै

८९०

ह्युभान्वितायै

योगसिद्धिप्रदायै

योग्यायै

यज्ञेनपरिपूरितायै

यज्यायै

यज्ञमर्यै

यक्ष्यै

यक्षिण्यै

यक्षिवल्लभायै

यज्ञप्रियायै

यज्ञपूज्यायै

९१०

९००

सरस्वतीसहस्रनामावलि:

८४

ओं यज्ञतुष्टायै नमः

यमस्तुतायै

यामिनीयप्रभायै

याम्यायै

यजनीयायै

यशस्कर्यै

यज्ञकर्त्र्यै

यज्ञरूपायै

यशोदायै

यज्ञसंस्तुत्यायै

९२०

ओं यज्ञेश्यै नमः

यज्ञफलदायै

योगयोनये

यजुस्तुतायै

यमिसेव्यायै

यमाराध्यायै

यमिपूज्यायै

यमीश्वर्यै

योगिन्यै

योगरूपायै

९३०

योगकर्तृप्रियङ्कर्यै

योगयुक्तायै

योगमय्यै

योगयोगीश्वराम्बिकायै

योगज्ञानमय्यै

योनये

यमाद्यष्टाङ्गयोगयुतायै

यन्त्रिताघौघसंहारायै

यमलोकनिवारिण्यै ९४०

यष्टिव्यष्टीशसस्तुत्यायै

यमाद्यष्टाङ्गयोगयुजे

योगीश्वर्यै

योगमात्रे

योगसिद्धायै

योगदायै

योगारूढायै

योगमय्यै

योगरूपायै

यवीयस्यै

यन्त्ररूपायै

यन्त्रस्थायै

९५०

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

८६

ओं यन्त्रपूज्यायै नमः

यन्त्रितायै

युगकर्त्र्यै

युगमय्यै

युगधर्मविवर्जितायै

यमुनायै

यमिन्धै

याम्यायै

यमुनाजलमध्यगायै

यातायातप्रशमन्यै

९६०

ओं यातनानात्रिकृन्तन्यै नमः

योगावासायै

योगिवन्द्यायै

यत्तच्छब्दस्वरूपिण्यै

योगक्षेममय्यै

यन्त्रायै

यावदक्षरमातृकायै

यावत्पदमय्यै

यावच्छब्दरूपायै

९७०

यथेश्वर्यै

दत्तदीयायै

यक्षवन्द्यायै

यद्विद्यायै

यतिसंस्तुतायै

यावद्विद्यामय्यै

यावद्विद्यावृन्दसुवन्दितायै

योगिहृत्पद्मानिलयायै

योगिवर्यप्रियङ्कर्यै

योगिवन्द्यायै

१८०

योगिमात्रे

योगशिफलदायिन्वै

यक्षवन्द्यायै

यक्षपूज्यायै

यक्षराजसुपूजितायै

यज्ञरूपायै

यज्ञतुष्टायै

यायजूकस्वरूपिण्यै

यन्त्राराध्यायै

यन्त्रमध्यायै

यन्त्रकर्तृप्रियङ्कर्यै

१९०

सरस्वतीसहस्रनामावलिः

८८

ओं यन्त्रारूढायै नमः

यन्त्रपूज्यायै

योगिध्यानपरायणायै

यजनीयायै

यमस्तुत्यायै

योगयुक्तायै

यशस्करीयै

योगबद्धायै

१०००

ओं यतिस्तुत्यायै नमः

योगज्ञायै

योगनायक्यै

योगिज्ञानप्रदायै

यक्ष्यै

यमबाधाविनाशिन्यै

योगिकाम्यप्रदाय्यै

योगिमोक्षप्रदायिन्यै

१००८

सरस्वतीसहस्रनामावलिस्समाप्ता ॥

॥ श्रीरस्तु ॥

॥ सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम् ॥

सरस्वती महाभद्रा महामाया वरप्रदा ।	
श्रीप्रदा पद्मनिलया पद्माक्षी पद्मवक्त्रका ॥	१
शिवानुजा पुस्तकभृत् ज्ञानमुद्रा रमा परा ।	
कामरूपा महाविद्या महापातकनाशिनी ॥	२
महाश्रया मालिनी च महाभोगा महाभुजा ।	
महाभागा महोत्साहा दिव्याङ्गा सुरवन्दिता ॥	३
महाकाली महापाशा महाकारा महाङ्कुशा ।	
पीता च विमला विश्वा विद्युन्माला च वैष्णवी ॥	४
चन्द्रिका चन्द्रवदना चन्द्रलेखाविभूषिता ।	

सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रम्

९०

सावित्री सुरसा देवी दिव्यालङ्कारभूषिता ॥	५
वाग्देवी वसुदा तीव्रा महाभद्रा महाबला ।	
मोगदा भारती भामा गोविन्दा गोमती शिवा ॥	६
जटिला विन्ध्यवासा च विन्ध्याचलविराजिता ।	
चण्डिका वैष्णवी ब्राह्मी ब्रह्मज्ञानैकसाधना ॥	७
सौदामिनी सुधामूर्ति स्सुभद्रा सुरपूजिता ।	
सुवासिनी सुनासा च विनिद्रा पद्मलोचना ॥	८
विद्यारूपा विशालाक्षी ब्रह्मजाया महाफला ।	
त्रयामूर्तिः त्रिकालज्ञा त्रिगुणा शास्त्ररूपिणी ॥	९
शुभमासुरप्रमथिनी शुभदा च स्वरात्मिका ।	

रक्तबीजनिहन्त्री च चामुण्डा चाम्बिका तथा ॥	१०
मुण्डकायप्रहरणा धूम्रलोचनमर्दना ।	
सर्वदेवस्तुता सौम्या सुरासुरनमस्कृता ॥	११
काळरात्री कलाधारा रूपसौभाग्येदायिनी ।	
वाग्देवी च वरारोहा वाराही वारिजासना ॥	१२
चित्रांवरा चित्रगन्धा चित्रमाल्यविभूषिता ।	
कान्ता कामप्रदा वन्द्या विद्याधरसुपूजिता ॥	१३
श्वेतानना नीलभुजा चतुर्वर्गफलप्रदा ।	
चतुरानन साम्राज्या रक्तमध्या निरञ्जना ॥	१४
हंसासना नीलजङ्घा ब्रह्मविष्णुशिवात्मिका ।	
एवं सरस्वतीदेव्या नाम्नामष्टोत्तरं शतम् ॥	
इति सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामस्तोत्रं संपूर्णम् ॥	

॥ श्रीरस्तु ॥

॥ सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामावलिः ॥

ओं सरस्वत्यै नमः

महाभद्रायै
महामायायै
वरप्रदायै
श्रीप्रदायै
पद्मनिलयायै
पद्माक्ष्यै
पद्मवक्त्रायै

ओं शिवानुजायै नमः

पुस्तकभृते
ज्ञानमुद्रायै
रमायै
परायै
कामरूपायै
महाविद्यायै
महापातकनाशिन्यै

१०

महाश्रयायै
मालिन्यै
महाभोगायै
महाभुजायै
महाभागायै
महोत्साहायै
दिव्याङ्गायै
सुरवन्दितायै
महाकाव्यै
महापाशायै
महाकारायै

२०

महाङ्कुशायै
पीतायै
विमलायै
विश्वायै
विद्युन्मालायै
वैष्णव्यै
चन्द्रिकायै
चन्द्रवदनायै
चन्द्रलेखाविभूषितायै
सावित्र्यै
सुरसायै

सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामावलिः

९४

ओं देव्यै नमः

दिव्यालङ्करभूषितायै

४०

वाग्देव्यै

वसुधायै

तीव्रायै

महाभद्रायै

महाबलायै

भोगदायै

भारत्यै

भामायै

ओं गोविन्दायै नमः

गोमत्यै

५०

शिवायै

जटिलायै

विन्ध्यवासायै

विन्ध्याचलविराजितायै

चण्डिकायै

वैष्णव्यै

ब्राह्म्यै

ब्रह्मज्ञानैकसाधनायै

सौदामिन्यै
सुधामूर्त्यै
सुभद्रायै
सुरपूजितायै
सुवासिन्यै
सुनासायै
विनिद्रायै
पद्मलोचनायै
विद्यारूपायै
विशालाक्ष्यै
ब्रह्मजायायै

६०

महाफलायै
त्रयीमूर्त्यै
त्रिकालज्ञायै
त्रिगुणायै
शास्त्ररूपिण्यै
शुम्भासुरप्रमथिन्यै
शुभदायै
स्वरात्मिकायै
रक्तबीजनिहन्त्र्यै
चामुण्डायै
अम्बिकायै

७०

८०

सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामावलिः

९६

ओं मुण्डकायप्रहरणायै नमः

धूम्रलोचनमर्दनायै

सर्वदेवस्तुतायै

सौम्यायै

सुरासुरनमस्कृतायै

काळरात्र्यै

कलाधारायै

रूपसौभाग्यदायिन्यै

वाग्देव्यै

वरारोहायै

ओं वाराह्यै नमः

वारिजासनायै

चित्राम्वरायै

चित्रगन्धायै

चित्रमाल्यविभूषितायै

कान्तायै

कामप्रदायै

वन्द्यायै

विद्याधरसुपूजितायै

श्रेयान्तनायै

१०

१००

नीलभुजायै
चतुर्वर्गफलप्रदायै
चतुराननमाम्रज्यायै
रक्तमध्यायै

निरञ्जनायै
हंसासनायै
नीलजङ्घायै
ब्रह्मविष्णुशिवात्मिकायै १०८

सरस्वत्यष्टोत्तरशतनामावलिस्समाप्ता ॥

—० सरस्वतीद्वादशनामस्तोत्रम् ०—

सरस्वती त्रिभुं दृष्ट्वा वीणापुस्तकधारिणी ।

हंसवाहसमायुक्ता विद्यादानकरी मम ॥

प्रथमं भारतीनाम द्वितीयं च सरस्वती ।

तृतीयं शारदा देवी चतुर्था हंसवाहनी ॥

पंचमं जगती ख्यातं षष्ठं वाणीश्वरी तथा ।

कौमारी सप्तमं प्रोक्तमष्टमं ब्रह्मचारिणी ॥

१

२

३

सरस्वतीस्तोत्रम्

१८

नवमं बुद्धिदात्री च दशमं वरदायिनी ।

एकादशं क्षुद्रघण्टा द्वादशं भुवनेश्वरी ॥

४

ब्राह्मी द्वादशनामानि त्रिसन्ध्यं यः पठेन्नरः ।

सर्वसिद्धिकरी तस्य प्रसन्ना परमेश्वरी ॥

५

सा मे वसतु जिह्वाग्रे ब्रह्मरूपा सरस्वती ।

इति श्रीसरस्वती द्वादशनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

—ॐ सरस्वतीस्तोत्रम् ॐ—

या कुन्देन्दु तुषारहारधवला या शुभ्रवस्त्रावृता

या वीणावरदण्डमण्डितकरा या श्वेतपद्मासना ।

या ब्रह्माच्युतशङ्करप्रभृतिभिर्देवैस्मदा पूजिता

या मां यातु सरस्वती भगवती निःशेषजाड्यापहा ॥

१

दोर्भिक्षा चतुर्भिः १ फटिकमणिनिभै रश्मालाङ्घाना
हस्तेनैकेन पद्मं मितमपिच शुक्रं पुस्तकं चापरेण ।

भासा कुन्देन्दुः ह्वयफटिकमणिनिभा भासमानाऽममाना
सा मे वाग्देवतेयं निचमतु वदने सर्वदा सुप्रमत्ता ॥ २

सुरासुरासेवितपादपङ्कजा करे विराजत्कमनीयपुस्तका ।
विरिञ्चिपर्त्ता कमलासनस्थिता सरस्वती नृत्यतु वाचि मे सदा ॥

सरस्वती सरसिजकेसरप्रभा तपस्विनी सितकमलासनप्रिया ।
घनस्तनी कमलविलोललोचना मनस्विनी भवतु वरप्रसादिनी ॥४

सरस्वति नमस्तुभ्यं वरदे कामरूपिणि ।

विद्यारंभं करिष्यामि सिद्धिर्भवतु मे सदा ॥ ५

सरस्वति नमस्तुभ्यं सर्वदेवि नमो नमः ।

शान्तरूपे शशिधरे सर्वयोगे नमो नमः ॥ ६

नित्यानन्दे निराधारे निष्कलायै नमोनमः ।

विद्याधरे विशालाक्षि शुद्धज्ञाने नमोनमः ॥

७

शुद्धस्फटिकरूपायै सूक्ष्मरूपे नमोनमः ।

शुद्धब्रह्मि चतुर्हस्ते सर्वसिद्धयै नमोनमः ॥

८

मुक्तालंकृत सर्वाङ्ग्यै मूलाधारे नमोनमः ।

मूलमन्त्रस्वरूपायै मूलशक्त्यै नमोनमः ॥

९

मनो मणिमहायोगे वागीश्वरि नमोनमः ।

वाग्म्यै वरदहस्तायै वरदायै नमोनमः ॥

१०

वेदायै वेदरूपायै वेदान्तायै नमोनमः ।

गुणदोषविवर्जिन्यै गुणदीप्त्यै नमोनमः ॥

११

सर्वज्ञाने सदानन्दे सर्वरूपे नमोनमः ।	
सम्पन्नायै कुमार्यै च सर्वज्ञं ते नमोनमः ॥	१२
योगानार्य उमादेव्यै योगानन्दे नमोनमः ।	
दिव्यज्ञान त्रिनेत्रायै दिव्यमूर्त्यै नमोनमः ॥	१३
अर्धचन्द्रजटाधरि चन्द्रविम्बे नमोनमः ।	
चन्द्रादित्यजटाधारि चन्द्रविम्बे नमोनमः ॥	१४
अणुरूपे महारूपे विश्वरूपे नमोनमः ।	
अणिमाद्यष्टसिद्धायै आनन्दायै नमोनमः ॥	१५
ज्ञान विज्ञान रूपायै ज्ञानमूर्ते नमोनमः ।	
नानाशास्त्र स्वरूपायै नानारूपे नमोनमः ॥	१६
पद्मदा पद्मवंशा च पद्मरूपे नमोनमः ।	

सरस्वतीस्तोत्रम्

१०२

परमेष्ठ्यै परामूर्त्यै नमस्ते पापनाशिनि ॥

१७

महादेव्यै महाकाल्यै महालक्ष्म्यै नमोनमः ।

ब्रह्मविष्णुशिवायै च ब्रह्मनार्यै नमोनमः ॥

१८

कमलाकरपुण्या च कामरूपे नमोनमः ।

कपालि कर्मदीप्तायै कर्मदायै नमोनमः ॥

१९

सायं प्रातः पठेन्नित्यं षाण्मासात्सिद्धिरुच्यते ।

घोरव्याघ्रभयं नास्ति पठनां श्रुत्वापि ॥

२०

इत्थं सरस्वतीस्तोत्रमगस्त्यमुनिवाचकं ।

सर्वसिद्धिकरं नृणां सर्वपापप्रणाशनम् ॥

२१

CC-0. Prof. Satya Prasad Shastri Collection, New Delhi. Digitized by S3 Foundation USA

इत्यगस्त्यमुनि प्रोक्तं सरस्वतीस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

॥ सरस्वत्यष्टकम् ॥

शतानीक उवाच—

महामते महाप्राज्ञ सर्वशास्त्र विशारद ।
अक्षीणकर्मबन्धस्तु पुरुषो द्विजसत्तम ॥ १

मरणे यज्ञपेक्ष्यं यं च भावमनुस्मरन् ।
परंपदमवाप्नोति तन्मे ब्रूहि महाशुने ॥ २

शौनक उवाच—इदमेव महाराज पृष्टवांस्ते पितामहः ।
भीष्मं धर्मविदां श्रेष्ठं धर्मपुत्रो युधिष्ठिरः ॥ ३

युधिष्ठिर उवाच—पितामह महाप्राज्ञ सर्वशास्त्रविशारद ।
बृहस्पति स्तुता देवी वागीशेन महात्मना ॥ ४

आत्मानं दशयामास सूर्यकोटिसमप्रभम् ।

सरस्वत्युवाच—वरं वृणांश्च भद्रं ते यत्ते मनसि विद्यते ॥ ५

बृहस्पतिरुवाच—यदि मे वरदा देवि दिव्यज्ञानं प्रयच्छ नः ।

देव्युवाच—हन्त ते निर्मलज्ञानं कुमतिध्वंसकारणम् ॥ ६

स्तोत्रेणानेन यो भक्त्या मां स्तुवन्ति मनीषिणः ॥

बृहस्पतिरुवाच—लभन्ते परमं ज्ञानं यत्परैरपि दुर्लभम् ॥ ७

प्राप्नोति पुरुषो नित्यं महामाया प्रसादतः ॥

सरस्वत्युवाच—त्रिसन्ध्यं प्रयतो नित्यं पठेदष्टकमुत्तमम् ॥ ८

तस्य कण्ठे सदा वासं करिष्यासि न संशयः ॥

इति श्रीपद्मपुराणे सरस्वत्यष्टकस्तोत्रमहिमानुवर्णनम्

॥ सम्पूर्णम् ॥

सरस्वत्युवाच—वरं वृणीष्व भद्रं ते यत्ते मनसि विद्यते ॥ ५

बृहस्पतिरुवाच—यदि मे वरदा देवि दिव्यज्ञानं प्रयच्छ नः ।

देव्युवाच—हन्त ते निर्मलज्ञानं कुमतिध्वंसकारणम् ॥ ६

स्तोत्रेणानेन यो भक्त्या मां स्तुवन्ति मनीषिणः ॥

बृहस्पतिरुवाच—लभन्ते परमं ज्ञानं यत्परैरपि दुर्लभम् ॥ ७

प्राप्नोति पुरुषो नित्यं महामाया प्रसादतः ॥

सरस्वत्युवाच—त्रिसन्ध्यं प्रयतो नित्यं पठेदष्टकमुत्तमम् ॥ ८

तस्य कण्ठे सदा वासं करिष्यामि न संशयः ॥

इति श्रीपद्मपुराणे सरस्वत्यष्टकस्तोत्रमहिमानुवर्णनम्

॥ सम्पूर्णम् ॥

CC-0. Prof. Satya Vrat Shastri Collection, New Delhi. Digitized by S3 Foundation USA